

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Boekbespreking: Political Life and Social Change: An Introduction to Political Science

Hoetjes, B.J.S.

Citation

Hoetjes, B. J. S. (1971). Boekbespreking: Political Life and Social Change: An Introduction to Political Science. *Acta Politica*, 6: 1971(2), 228-229. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3451331>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3451331>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Charles E. Andrain, Political Life and Social Change, an Introduction to Political Science.

Belmon, California, (Wadsworth Publishing Company), 1970, 306 pp. (paperback)

Andrains boek is zeer breed van opzet en is bedoeld als inleidend handboek in de politicologie. Om de altijd weer moeilijke kennismaking met het vak enigszins te structureren neemt Andrain als uitgangspunt een aantal 'core problems', waarvoor elke samenleving een oplossing tracht te vinden, en vervolgens analyseert hij de rol van 'de politiek' bij het oplossen van deze problemen; 'de politiek' wordt door hem gedefinieerd als '... the process by which decisions are made and carried out for a society' (p. 17).

Hoewel Andrain geenszins als Parsoniaan bestempeld kan worden — hij wijst duidelijk op een aantal zwakheden van het structureel-functionalisme (zoals de impliciete overwaardering van sociale orde) en zeer grote waarde hecht aan sociale verandering, zoals al uit de titel van zijn boek blijkt, gaat hij in zijn omschrijving van de kernproblemen van de samenleving duidelijk terug op Parsons: het zijn 'the creation of a common political identity', 'the establishment of effective instruments of power', 'methodes to secure legitimate authority' en 'the production and distribution of goods and services'.

Sociologen zullen deze versie van de centrale problematiek van het menselijk samenleven ongetwijfeld hoogst verpolitiekt vinden, maar Andrain is dan ook op de eerste plaats politicoloog (hij doceert aan het San Diego State College) en — een meer substantief argument — zijn benadering heeft het belangrijke voordeel, dat de eerste- en tweedejaars politicoloog, voor wie het boek is bedoeld, onmiddellijk leert, dat het politieke gebeuren alleen begrepen kan worden in een ruimere sociale context. De politicologie heeft een onontkoombaar interdisciplinaire basis; haar basisproblemen zijn nauw verweven met de kernvragen van sociologie, anthropologie, economie, psychologie, geschiedenis en politieke filosofie.

Vervolgens gaat Andrain dieper in op de verschillende theorieën over politiek en identiteit (waarden, normen, ideologie, religie), macht en haar uitoefening (o.a. de controverse tussen elitisten en pluralisten), legitimiteit en tenslotte de relatie tussen politiek en economisch leven; hierbij maakt hij veelvuldig gebruik van vergelijkend illustratiemateriaal uit zowel de Derde Wereld als de Eerste en de Tweede. De analyse wordt afgerond met een behandeling van een aantal alternatieve kaders of modellen, waarin de politiek in een samenleving haar vorm kan vinden: democratie, totalitarisme, traditionele autocratie, 'new nations' politics' en het internationale politieke systeem.

'Political Life and Social Change' geeft in een kort bestek een voortreffelijke inleiding, zowel in de inhoudelijke problematiek van de politicologie alsook in de huidige stand van het vak. Andrains eigenlijke analyse wordt voorafgegaan door een discussie over de definitie van 'politiek' (Weber, Easton) en de verschillende benaderingen van de bestudering van politieke verschijnselen. Dit laatste krijgt de vorm van een helder overzicht van aanpak en wetenschapsopvatting van de klassieke filosofie, het structuralisme (onderverdeeld in institutionalisme en structureel-functionalisme) en het behaviorisme, plus de kritiek op elk van deze scholen. Het accent ligt op de 20e-eeuwse politicologie als wetenschap: politieke filosofie wordt niet als afzonderlijk onderwerp behandeld, en verwijzingen naar politieke denkers blijven beperkt tot een korte bespreking van Plato en Aristoteles als voorlopers

van de 19e- en 20e-eeuwse politicologie.

Alles overziende een uitstekend boek. De besprekingen zijn up to date, het gebruikte materiaal is breed en vergelijkend, en de opzet van het boek helder en systematisch. Niet ten onrechte noemt Bernard C. Hennessy het '... the breakthrough text for the introductory course in political science' en '... a new standard for all future texts...'

Ben J. S. Hoetjes

J. in 't Veld, Vooruitziende Bestuurswetenschap, een futurologische verkenning Serie bestuurlijke verkenningen, 's-Gravenhage, (Vuga-boekerij), 1970, 160 pagina's

Als vervolg op de in 1969 verschenen tweede druk van 'Inleiding tot de bestuurswetenschap'¹ is door prof. mr. J. in 't Veld een boek geschreven over wat men de 'toekomstdimensie' van het openbaar bestuur zou kunnen noemen. Het betreft hier een initiatief waar menigeen, na de uitdaging van de futurologie in het algemeen en het proefschrift van Van Duyn² hier te lande in het bijzonder op zal hebben zitten wachten. Er is in de praktijk van het overheidsbeleid en in de vakliteratuur een explosie zichtbaar van belangstelling voor dit soort onderwerpen. Vanwege de gevolgen die dit hier en daar al heeft, maar in de toekomst zeker zal gaan krijgen voor de organisatie en het functioneren van (onder meer) de overheid, in een kritische inventarisatie gewenst van wat er nu eigenlijk aan de hand is. Of het boek in dit opzicht geslaagd is, dient natuurlijk mede afhankelijk te worden gesteld van de pretenties van de auteur.

Deze plaatst zijn onderwerp uitdrukkelijk in het raam van een *inleiding* in de bestuurswetenschap. Wat diepgang en uitwerking betreft moet dus met deze beperking rekening worden gehouden. Wel is het legitiem eisen te stellen aan het 'probleemstellend' vermogen van het boek. Vanuit dat gezichtspunt kan men bij lezing van deze 'futurologische verkenning' de gedachte niet van zich afzetten, dat er wel wat kansen gemist zijn. Zo is m.i. te weinig aandacht besteed aan de plaats van het 'toekomstdenken' in de samenleving en aan de gevolgen die dit heeft of kan hebben voor de structuur van het politiek- bestuurlijke proces.

In feite krijgt men de indruk dat In 't Veld niet meer heeft willen geven dan een enigszins oppervlakkige beschrijving van het verschijnsel futurologie als zodanig en een aanduiding van de maatschappelijke en bestuurlijke problemen waarmee de overheid op kortere en langere termijn zal worden geconfronteerd. Zijn beschouwingen richten zich daarbij niet zozeer op het toekomstdenken zelf, maar op de *problemen*: hoe het bevolkingsvraagstuk op te vangen, hoe de inflatie aan te pakken. Dit laatste gebeurt dan soms op een wat irriterend patriarchale manier. Op dergelijke momenten lijkt de ex-bestuurder de wetenschapsman te hebben overschaduwd. 'Vooruitziende Bestuurswetenschap' is verdeeld in zes hoofdstukken die zich in hoofdzaak bezig houden met respectievelijk: de disharmonie tussen de maatschappelijke cultuur en de wetenschappelijke en technische ontwikkeling (hfdst. I); een inventarisatie van het futurologisch denken in Amerika en in verschillende Euro-

¹ Prof. Dr. H. A. Brasz, Prof. Mr. A. Kleijn, Prof. Mr. J. in 't Veld, D. A. P. W. van der Ende, Inleiding tot de bestuurswetenschap, Vuga Boekerij, nr. 1 serie bestuurlijke verkenningen, 's-Gravenhage, 1969.

² Duyn, D. van, Prospectief Bestuur, dissertatie, Leiden, 1964.